

Hoe combineren we maatschappelijk en financieel rendement?

Ronde tafel dossier

Hoe combineren we maatschappelijk en financieel rendement?

Ronde tafel dossier

Een van de grootste uitdagingen voor de samenleving is klimaatverandering. We moeten samen enorme stappen zetten om leefbaarheid op onze planeet te waarborgen. Verantwoord en maatschappelijk beleggen heeft het potentieel om sociale en milieudoelstellingen te bevorderen en een aantal van 's werelds meest urgente problemen op te lossen. Als we vooruitkijken naar het Nederland van 2122: hoe combineren we maatschappelijk en financieel rendement?

De rol van pensioenfondsen

Pensioenfondsen zijn een belangrijk sociaal en economisch onderdeel van de samenleving en kunnen een cruciale bijdrage leveren om Nederland duurzamer en weerbaarder te maken. En die rol neemt toe. Volgens het CBS is het totale Nederlandse pensioenvermogen de afgelopen vier jaar met ca. 40% gegroeid. Het CBS schetst dat in de komende jaren deze trend zal doorzetten. Daarmee kan een grote bijdrage aan de duurzaamheidstransitie geleverd worden. Maar in welke mate is dit de verantwoordelijkheid van een pensioenfonds? Immers: op de eerste plaats is de taak van een pensioenfonds het zorgen voor een goed inkomen voor later. Tegelijk laat recent onderzoek in opdracht van ABP en APG naar pensioenuitdagingen voor een bloeiende samenleving in 2122 zien dat een goed inkomen tegenwoordig meer betekent dan alleen een hoog inkomen (lees: financieel rendement). Maatschappelijke waarden (lees: maatschappelijk rendement) worden steeds belangrijker voor pensioenfondsen.

Duurzaam beleggen

Uit dit onderzoek blijkt dat 60% van de Nederlanders tussen 18 en 54 jaar vindt dat er extra aandacht aan klimaatverandering besteed moet worden. 33% voelt zich erg bezorgd over deze kwestie. Daarnaast hecht een toenemend aantal werkenden aan de manier waarop bedrijven hun verantwoordelijkheden aanpakken. Deelnemers van pensioenfondsen willen steeds vaker dat hun inleg wordt ingezet om maatschappelijke doelen te dienen en vinden tegelijkertijd duurzame keuzes belangrijker. Voor pensioenregelingen die deze vereisten willen vullen, is duurzaam beleggen de manier om te voldoen aan de eisen en verwachtingen van zowel wetgeving als deelnemers. Duurzaam beleggen stelt institutionele beleggers zoals pensioenfondsen in staat om zowel financieel als maatschappelijk rendement te behalen. Steeds meer wordt verwacht dat duurzaam beleggen niet alleen wordt bepaald door stakeholder strategieën, maar ook door de korte- en langetermijneffecten, het

opgebrachte financiële rendement en de impact die pensioenfondsen ondervinden van hun duurzame beleggingsstrategieën.

Toekomst van pensioen

Volgens het onderzoek Pensioenuitdagingen voor een bloeiende samenleving in 2122 is onzekerheid over pensioen groot onder Nederlanders; 40% van de Nederlanders vragen zich af of in de toekomst genoeg geld voor hun pensioen zou zijn. Slechts één op vijf mensen vindt dat pensioeninvesteringen in duurzaamheid belangrijk is. Toch is het niet zo dat Nederlanders pensioen alleen bekijken vanuit een financiële lens. Maximaal financieel rendement van pensioenbeleggingen scoort als een van de minst belangrijke doelstellingen met slechts 10%.

Voor de toekomst lijkt het logisch beleid te maken dat breed gewaardeerde begrippen als welzijn, duurzaamheid en gedeelde waarden belangrijkere factoren worden. Cruciaal daarbij is het voeren van de dialoog met deelnemers en de samenleving, mede gezien de tegengestelde belangen per doelgroep. Het lijkt hierin van belang dat pensioenfondsen en hun vermogensbeheerders in toenemende mate hun rol erkennen als vertegenwoordiger van hun deelnemers.

Maatschappelijke kansen en rendement

Pensioenfondsen hebben niet alleen de verantwoordelijkheid om het veiligstellen van de toekomst van hun deelnemers door rendement te realiseren. Pensioenfondsen kijken in toenemende mate naar de lange termijn behoeften van samenleving en milieu. Daarin zien we een verschuiving van beleid gericht op beperking van risico's en het maximaliseren van winst en rendement, naar het creëren van duurzame kansen en verantwoord beleggen. Zowel in Europa als in Nederland zijn de themalijnen van maatschappelijke doelen de afgelopen jaren aangepast. Pensioenen en institutionele beleggers breiden hun mogelijkheden op het gebied van sociaal beleggen uit. Beleggers hebben gezien dat rendement en maatschappelijke doelen prima samen gaan, bedrijven met strategieën die rekening houden met klimaatverandering en sociale kwesties hebben een grote kans op succes. Hiermee komt een hoog financieel rendement op de lange termijn.

Bronnen

- Centraal Bureau voor de Statistiek, Financieringsmonitor 2021
- Europa Nu, Commissie lanceert EU-missies om grote uitdagingen aan te pakken
- IEX, Groei duurzaam beleggen biedt kansen en risico's, 2022
- IEX, Valt er nog wat te verdienen met duurzaamheid?, 23 mei 2022
- NRC Handelsblad, Een pensioenfonds moet ook toezien op de toekomst van de planeet, 2 mei 2022
- Onderzoek in opdracht van ABP en APG 'Pensioenuitdagingen voor een bloeiende samenleving in 2122' Glocalities, september 2022
- Portaal Duurzaam Financieel, Winst met maatschappelijk doel, 2019
- Rutger Claassen, Een 'social audit' dwingt tot ondernemen gebaseerd op maatschappelijke waarde, 2021, Economisch Statistische Berichten, volume 106, issue 4795, pp. 130 - 133
- TO2 Federatie, Investeren in een waardevolle samenleving. Strategisch kader 2022-2025
- VBDO, Benchmark on Responsible Investment by Pension Funds in the Netherlands 2021

De doelstelling van deze ronde tafel is om samen de verdieping te zoeken rondom de rol van pensioenfondsen in de duurzaamheidstransitie. Pensioenfondsen zijn een belangrijk sociaal en economisch onderdeel van de samenleving en kunnen een cruciale bijdrage leveren om Nederland duurzamer en weerbaarder te maken. En die rol neemt toe. Het totale Nederlandse pensioenvermogen is de afgelopen vier jaar met ca. 40% gegroeid. Deze trend zet zich naar verwachting door. Dit vermogen kan een grote bijdrage aan de duurzaamheidstransitie leveren. Maar in welke mate is dit de verantwoordelijkheid van een pensioenfonds? De inzichten van deze verdiepingssessie geven sturing aan de visievorming van ABP.

